

Årsmeldingsammendrag for 2005 BERGEN OFFENTLIGE BIBLIOTEK

Bergen Off. Bibliotek, som er vertsbibliotek for Hordaland fylkesbibliotek, er organisert med hovedbibliotek, 6 filialer og bokbuss med 90 faste stopp. I tillegg kjøper staten bibliotektenester til Bergen Fengsel.

Mens virtuelle besøk og bruken av bibliotekets nettjenester økte kraftig i 2005, kom det, etter 11 år på rad med utlånsøkning, en merkbar nedgang. Utlånet endte på **1.642.592** og det fysiske besøket på **1.575.266**, mens besøket på Nettbibliotekets sider endte på **4.280.694**. De selvbetjente lånefornyelser i "MappaMi" utgjorde i alt 83.580.

Samlet for hele institusjonen gikk utlånet ned med - 4,2% og besøket med - 3,7%, mens Nettbiblioteket økte med 1.194.566, dvs. + 39%.

Utlån og besøk pr. innbygger var i 2005 hhv. 6,9 og 6,6 mot landsgjennomsnitt år 2004 på hhv. 5,5 og 5,0.

Bergen Off. Bibliotek: Tall fra virksomheten 2005

Avdeling	Utlån	Derav medier for barn	Besøk	Ref.spørsmål	Arr/bruker- orienteringer	Besøk ved arrangementer/ brukerorient.
HOVEDBIBLIOTEKET						
Hovedutlånet	518 738		706 573	44900	25	301
derav fra :						
<i>Eieravd.barneavdeling</i>		79504		11925	64	3365
<i>Eieravd:Lokalsamling</i>	36 155			17500	1	12
<i>Eieravd: Galleri:</i>	147 987			8225	1	65
Musikkavdelingen	231 617	2 649		22125	1	20
AV-sentralen	924	924				
FILIALER						
Fana	153 544	71 242	159 861	22 728	41	1 785
Landås	92 637	39 052	90 152	8 484	53	2 591
Loddefjord	134 631	54 735	184 502	14 568	81	3 757
Oasen	151 980	60 995	186 748	20 448	116	3 949
Ytre Arna	12 241	5 527	5 757	1 562	13	879
Åsane	180 710	73 403	206 916	19 200	88	4 870
Bokbuss	57 065	42 013	27 503	3 234	0	0
Bergen fengsel	24 925	0	7 254	9 784	0	0
MappaMi	83580	15700				
TOTAL 2005	1 642 592	445 744	1 575 266	204 683	484	21 594
TOTAL 2004	1 715 147	476 562	1 636 236	187 410	618	25 261

Besøket gikk mest ned på Fana (- 5,3%), på bokbussen, Loddefjord og Oasen filialer (- 3,5%). Både Åsane og Landås filial hadde økning i et på forhånd høyt besøkstall.

Hovedbiblioteket hadde en svak nedgang i besøk frem til august, men da det nye UB, HF-fakultetets bibliotek, gjenåpnet som et førsteklases studiebibliotek, gikk besøket i løpet av høstmånedene ned med hele 25.694, og utlånet fulgte i samme spor. Det nye universitetsbiblioteket økte i samme tidsrom sitt besøk med hele 40.000, mens de knapt hadde økning i utlånet.

Mange bibliotek rapporterer om utlånsnedgang i 2005. Trenden startet alt i 2004. I Bergen viser aldersfordelte statistikker over årets aktive lånere at nedgangen gjelder for alle aldersgrupper opp til rundt 40 år. Antall aktive lånere i alt viser bare ubetydelig nedgang.

Nye medier, særlig CD'er og video/DVD, står for 38,5% av alt utlån. Det er på samme nivå som de siste årene.

Mens det fysiske besøket sank, økte pågangen på Nettbiblioteket. I alt 259.992 (+ 92.877 fra 2004) ulike maskiner var inne på **Nettbibliotekets** sider. Det er fortsatt de egenproduserte innholdssidene som øker mest, i 2005 økte også bruken av selvbetjeningen i MappaMi med hele 57% til 1.047.560. Nettjenester er nyttige og interessante for brukerne, og tallene illustrerer hvordan IKT har utvidet bibliotekenes rekkevidde og tjenestespekter. Biblioteket vil prioritere utvikling av disse tjenestene. Det nasjonale dugnaden "Biblioteksvar" har i året gitt biblioteket ca. 1400, til dels krevende, referanseoppgaver dette året. Sammen med SMS og vanlig e-post går ca. et årsverk med til å besvare disse forespørslene.

Litteraturformidlingen prioriteres høyt, både for voksne og barn, på nett og i biblioteket. 260 godt besøkte barnetimer ble arrangert ved alle avdelinger. I 2005 ble det avviklet 484 arrangementer og brukerorienteringer med i alt 21.594 tilhørere.

Flerspråklige bibliotekjenester har høy og god aktivitet, og det er et utstrakt samarbeid med de andre store byene. Lokalt har det vært arrangert utstillinger og arrangementer, bla med forfattere. Det er også organisert kvinnegruppe som møtes jevnlig.

Flertall av alle besøkende bruker biblioteket mest til studier/arbeid. Ved hovedbiblioteket er det klart behov for mer arbeidsplass og utstyr for brukerne, for publikumsheiser, og for mer faglig veiledningskapasitet.

De store filialene har for små lokaler, og det begrenser tilbudet. Ille stilt er Åsane filial. Landås filial har fortsatt ikke trappefri adkomst.

Arbeidskraft pr. 31.12 er ialt 89,6 årsverk inkludert vaktmestre/sjåfører (2 årsverk), AV-sentral for Skole (1 årsverk), og renhold (4,50 årsv.). 83 % av bemanningen arbeider i førstelinje med konstant brukerkontakt. Administrasjonen, bibliotektekniske fellestjenester og IT bruker 14 årsverk. Bemanningsfaktoren for Bergen Off. Bibliotek er godt under landsgjennomsnittet.

Viktige hendelser

I 2005 satte verdens bibliotekvesen Norge på kartet. Bergens bibliotekarer deltok på bred basis på vertskapssiden for IFLA i Oslo, og en større prekonferanse med bred internasjonal deltakelse ble gjennomført med Bergen Off. Bibliotek som lokal arrangør.

Et større statsstøttet prosjekt: "Å skape lesere" engasjerte flere årsverk fra 2004 til sommeren 2005, og omfattet 19 4.klasser ved 8 grunnskoler i kommunen.

I november ledet Bergen Off. Bibliotek en større Grieg-markering i Washington DC – bl.a. som del av ambassadens program for Norges hundreårsmarkering.

Trender

I ettertid vil trolig de store endringene i folks mediebruk – muliggjort av tilgangen på bredbånd i hjemmene – markere 2004 -2006 som et tidsskille.

Erfaringene med prosjekt "Låtlån" – lån av musikk over nettet – viste hvor effektivt og vellykket brukertilpasset tjenestelevering kan bli når ny teknologi utnyttes riktig. Det er beklagelig at tjenesten stoppet opp akkurat nå, pga. manglende prosjektmidler til partnerne Deichmanske bibliotek og Bergen Off. Bibliotek.

Bibliotekets hovedutfordring blir å ligge i forkant teknologisk, og utvikle nye og gamle tjenester som matcher brukernes teknologi- og mediekompetanse.

Årsmål og tiltak

Bibliotekets handlingsplan, rullert i 1999, ligger til grunn for virksomheten sammen med Bergen kommunes budsjettokument:

Overordnet mål er: Å være et ledende bibliotek nasjonalt og internasjonalt og inspirere til å søke kunnskaper og kunstopplevelser.

Årstiltak for år 2005

Nye tilbud til 11 -17-åringer i FRITT VALG-prosjektbibliotekene:

Det ble ikke bevilget statlige prosjektmidler til samlet oppfølging av "FRITT VALG". Bergen Off. Bibliotek følger for sin del opp mht. medievalg og etterprøving vha. statistikker fra eget biblioteksystem. FRITT VALG-materialet er en verdifull referanse for vurdering av de endringer i mediebruk som nå kan leses ut av 2005-statistikkene.

Økt. spisset satsing på forfattersamarbeid og litterære arrangementer og på litteratursidene på nettbiblioteket.

Biblioteket har tett og godt samarbeid med Norsk Forfattersentrums vestlandsavdeling, og med byens litterære miljø. En del av forfatterarrangementene for barn legges derfor til bibliotekavdelingene. Høsten 2005 ble det fjerde "PoesiForstand" arrangert, med ekstern finansiering, av forfattersentrum og hovedbibliotekets "Galleri". Litteratursatsingen for unge og voksne både på nett og med forfatterarrangementer skjer mest i regi av "Galleri", og det legges særskilt vekt på nye og sterke forfatterstemmer.

Litteraturformidling for barn fra 0 – 8 år har alltid vært prioritert, ikke minst ved de ukentlige barnetimene.

Forberedelsene til Ibsen-året 2006 har involvert flere bibliotekarer, bl.a. med Ibsen-sitater på mange språk, og biblioteksjefen deltar i jubileumskomiteen i Bergen.

Planlegge byggetrinn 2 ved hovedbiblioteket.

Planleggingen i 2005 har konsentrert seg mest om innpassing av tekniske nyvinninger, først og fremst automat for innlevering/sortering og radiobrikketeknologi. Behov for arealer til nye aktiviteter, bl.a. kurs/opplæring, ny teknologi, nye medier etc. er til grundig gjennomtenkning, i tillegg til mer prosaiske behov for magasiner og bedre kommunikasjoner i bygget. Behov for byggetrinn 3's arealer under bakken/plassen mot Storsenteret er sterkt aktualisert.

Påbegynne et dokumentasjonssenter for vestnorsk musikk

Musikkavdelingen er godt i gang med gjennomgang, digitalisering og utlegging av materiale. "Grieg på nett" er supplert med lydeksempler – muliggjort etter samarbeid med Edvard Grieg Museum. Nettbruken av Grieg-stoffet ble fordoblet i 2005 og endte på 71.445 besøk på sider. Ole Bull-materialet er dette året presentert på nett. Arbeidet med pop og rock er så vidt påbegynt.

Arrangere IFLA-prekonferanse i Bergen

Konferansen ble avviklet 8. -11. august med 73 deltakere fra 5 kontinenter og 17 forskjellige land: forskere, undervisere og praktikere. Konferansen var faglig og sosialt svært vellykket. Biblioteksjefen redigerer en vitenskapelig publikasjon i IFLA-serien på grunnlag av artiklene/foredragene.

Nøkkeltall

Antall besøkende:	1.575.266
Antall utlån:	1.642.592
Besøk på Nettbibliotekets sider:	4.280.694
Antall informasjonstjenester:	204.683
Nye lånekort registrert:	10.200
Antall lånekort i bruk i 2005	67.794
Antall arrangementer/brukerorienteringer:	484 - for 21.594 tilhørere
Antall bøker,periodika,CD'er,etc.	686.425
Antall årsverk (- renhold, vaktmestre og AV-sentral)	82,13 årsverk

Brutto utgifter i alt*: **foreløpig: 53.902.022** (2004: 55.415.633)

